

Sygn.akt III AUa 407/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2012r.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku,

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Orechwa-Zawadzka

Sędziowie: SA Władysława Prusator-Kałużna

SO del. Marek Szymanowski (spr.)

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2012 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku T. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o składki na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek apelacji wnioskodawcy T. K. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 stycznia 2012 r. sygn. akt V U 1523/11

I. oddala apelację;

II. odstępuje od obciążania wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej za drugą instancję;

III. zasądza od Skarbu Państwa (kasy Sądu Okręgowego w Białymstoku) na rzecz Kancelarii (...) s.c. M. O., J. O. z siedzibą w B. tytułem nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu kwotę 553,50 zł , w tym kwotę 103,50 zł tytułem należnego podatku od towarów i usług(VAT).

Sygn. akt III A Ua 407/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17.10.2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. stwierdził, że z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej T. K. (1) nie opłacił składek na ubezpieczenie zdrowotne za okresy: styczeń 2010 r. , okres od 1 marca do 31 maja 2010 r., okres od 1 lipca do 30 listopada 2010 r. oraz w okres od 1 stycznia do 31 marca 2011 r. w łącznej wysokości 2.830,05 zł. Organ rentowy wezwał T. K. (1) do uiszczenia tych składek wraz odsetkami liczonymi we własnym zakresie.

We wniesionym odwołaniu od wyżej wskazanej decyzji T. K. (1) zarzucił organowi rentowemu niewykazanie formy opodatkowania w jakiej się on rozlicza z podatków. Podniósł przy tym, iż zaświadczenie Drugiego Urzędu Skarbowego

z 15.02.2011 r. jest dowodem na okoliczność zwolnienia go z opłacania składki zdrowotnej ze względu na formę opodatkowania. Jego zdaniem jest on jako płatnik podatku w formie ryczałtu ewidencjonowanego zwolniony od opłacania składki zdrowotnej przy zbiegu 2 tytułów ubezpieczenia także dlatego, że nie uzyskał z działalności żadnego przychodu.

Wyrokiem z dnia 26 stycznia 2012 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku oddalił odwołanie oraz zasądził od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Białymstoku) na rzecz radcy prawnego J. O. kwotę 600 złotych powiększoną o należny podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu.

U podstaw tego wyroku legły następujące ustalenia i wywód prawny Sądu Okręgowego:

Bezspornym w sprawie było, że odwołujący się jest rencistą. Wysokość jego świadczenia w miesiącach I-II 2010 r. wynosiła 519,30 zł. (brutto), od marca 2010 r. do lutego 2011 r. wynosiła 543,29 zł, a od marca 2011 r. wynosiła 560,13zł.

W 2010 r. minimalne wynagrodzenie wynosiło 1.317 zł. (rozporządzenie Rady Ministrów z 24.07.2009 r. - Dz. U. 2009/48/709), a w 2011 r. wynosiło ono 1.386 zł (rozporządzenie Rady Ministrów z 5.10.2010 r. - Dz. U. 2010/194/1288).

W spornych okresach wysokość najniższej emerytury wynosiła 675,10 zł do 29.02.2010 r., 707,29 zł w okresie od 1.03.2010 r. do 28.02.2011 r. oraz 728,18 zł od dnia 1.03.2011 r.

Zgodnie z treścią art. 82 ust.1 ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2008.164.1027) w przypadku gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie.

Tytułem jest prowadzenie działalności pozarolniczej (art. 66 ust.1 pkt1 lit. c) oraz pobieranie renty (pkt 16).

Ustawodawca w ust. 8 art. 82 ustawy określił, że składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę, której renta nie przekracza miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia, od prowadzenia działalności pozarolniczej w przypadku gdy osoba ta:

1/ uzyskuje dodatkowe przychody z tego tytułu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub,

2/ opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej.

Nie ulega wątpliwości zdaniem Sądu Okręgowego, że renta T. K. była i jest niższa od minimalnego wynagrodzenia. Zwolnienie od opłacania składki z tytułu prowadzenia działalności przysługiwałaby mu gdyby jego przychody były niższe od połowy najniższej emerytury i nie opłacał podatku w formie ryczałtu ewidencjonowanego.

Art. 1 ustawy z dnia 20.11.1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne stanowi, że reguluje ona m.in. opodatkowanie zryczałtowanym podatkiem dochodowym niektóre przychody (dochody) osiągnięte przez osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. Osiągnięcie przychodów daje prawo do wyboru formy opodatkowania - ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych lub karty podatkowej.

Za przychód ustawodawca uznał kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont.

Wyboru opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych dokonuje się składając naczelnikowi urzędu skarbowego stosowne oświadczenie na piśmie.

Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w B. zaświadczył 15.02.2011 r. , że T. K. (1) od 16.08.2001 r. jest podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (k- 21). Podatek płaci w formie ryczałtu ewidencjonowanego. Ten sam organ 15.04.2011 r. zawiadomił O/ZUS w B. o uzyskaniu przez ubezpieczonego w roku podatkowym 2010 przychodu w wysokości 7.899,27 zł. W aktach organu rentowego znajduje się kserokopia zeznania PIT-28 z 2010 r. a także kserokopia ewidencji przychodów z 2010 r. i 2011 r. Sąd Okręgowy podobnie jak organ rentowy ustalił, że odwołujący się osiągał miesięczne przychody w okresach objętych zaskarżoną decyzją wyższe od 50% najniższej emerytury, zatem zobowiązany był do uiszczenia przedmiotowych składek. Na marginesie Sąd Okręgowy wskazał, iż odwołujący z zasady kwestionuje każdą decyzję, której jest adresatem. Uznając zaskarżoną decyzję za prawidłową Sąd Okręgowy na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

We wniesionej od tego wyroku apelacji odwołujący się (ustanowiony pełnomocnik z urzędu k. 46) zarzucił mu błędne przyjęcie, iż odwołującemu się nie przysługuje zwolnienie od płacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w łącznej kwocie 2.830,05 zł.

W świetle uzasadnienia tego zarzutu autor apelacji zdaje się zmierzać do tego, że w jego ocenie Sąd Okręgowy błędnie ustalił, iż odwołujący się uzyskał przychód „...wyższy o 50 % najniższej emerytury...”. Ponadto skarżący podnosi, iż spełniał warunki do tego, aby być rozliczany w formie karty podatkowej, a wówczas korzystałby ze zwolnienia ze składki w spornych okresach.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Wniesiona apelacja podlegała oddaleniu

Autor apelacji nie do końca właściwie przedstawia w apelacji stan prawny miarodajny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Zgodnie z art. 66 ust. 1. ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 164 poz. 1027) obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają:

1) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są:

a) pracownikami w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,

b) rolnikami lub ich domownikami w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników,

c) osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Prowadzący zatem pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają, co do zasady obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. Temu ubezpieczeniu obowiązkowo podlegają również stosowanie do art. 66 ust. 1 pkt 16 tej samej ustawy osoby pobierające emeryturę lub rentę. Odwołujący się zatem posiadał 2 tytuły do objęcia go obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym, co uzasadniało rozważenie czy w przypadku zbiegu tytułów do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego podlega on ubezpieczeniu z obu tych tytułów. Zasadą w takim przypadku w świetle art. 82. ust 1. powołanej ustawy jest to, że gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie. Wyjątek od tej zasady wprowadza ust. 8 art. 82 powołanej ustawy, w myśl którego to przepisu składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę, której świadczenie emerytalne lub rentowe nie przekracza miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia, od tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, w przypadku gdy osoba ta:

1) uzyskuje dodatkowe przychody z tego tytułu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50 % kwoty najniższej emerytury lub

2) opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej.

Właśnie pod kątem przewidzianego w tym przepisie zwolnienia ze składki na ubezpieczenie zdrowotne Sąd Okręgowy badał zasadność odwołania słusznie uznając, iż za okresy objęte zaskarżoną decyzją takie zwolnienie odwołującemu się nie służyło.

Nie powinno wymagać szerszych rozważań, i jak się zdaje apelacja co do zasady tego nie kwestionuje, że odwołujący się nie rozlicza się z podatku dochodowego w formie karty podatkowej, bowiem zaświadczenie Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w B. (k 21) jednoznacznie wskazuje rozliczanie się z tego podatku przez odwołującego się formie ryczałtu ewidencjonowanego. Jeżeli zatem odwołujący się chciałby skorzystać z takiej formy rozliczenia podatku dochodowego, to winien złożyć w organie skarbowym stosowny wniosek, o którym mowa w art. 25 ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 1998r. Nr 144, poz. 930 z zm.), o ile tylko prowadzona przez niego działalność gospodarcza mieści się w rodzajach działalności gospodarczej wymienionych w art. 23 tejże ustawy. Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nie jest władny do samodzielnego określania w jakiej formie skarżący rozlicza się lub powinien się rozliczać z podatku dochodowego, bo to leży w kompetencjach organów skarbowych (Naczelnik Urzędu Skarbowego). Argumenty zatem apelacji mające wskazywać na to, że odwołujący się spełniałby warunki do rozliczania się w formie karty podatkowej są bez znaczenia. Jeżeli faktycznie je spełnia i chciałby z tej formy rozliczania się skorzystać, to niech uruchomi tryb przewidziany w ustawie do uzyskania prawa rozliczania się z podatku dochodowego w tej formie. Musi jednak w tym zakresie pamiętać o tym, że rozliczanie się w formie karty podatkowej nie zawsze musi być dla niego korzystniejsze od formy, w której obecnie się rozlicza z tego podatku.

Skoro wykazano, iż odwołujący się nie rozliczał się z podatku dochodowego w formie karty podatkowej to zwolnienie go ze składek w spornych okresach uzależnione było od 2 przesłanek. Po pierwsze, jego świadczenie rentowe nie mogło przekraczać miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia i ten warunek w świetle prawidłowych ustaleń Sądu pierwszej instancji odwołujący się spełniał. Po drugie przychody z działalności gospodarczej nie mogły przekraczać miesięcznie 50 % kwoty najniższej emerytury – tego jednak właśnie warunku odwołujący się w miesiącach objętych zaskarżoną decyzją nie spełniał. Jak się zdaje odwołanie i apelacja mylnie interpretują powyżej przedstawiony stan prawny. W szczególności z uzasadnienia apelacji zdaje się wynikać, iż jej autor tę drugą przesłankę zwolnienia ze składki, o której mowa wyżej rozumie w ten sposób, że chodzi o przychód wyższy o 50 % od najniższej emerytury (zamiast przychodu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50 % kwoty najniższej emerytury). Nadto odwołujący się zdaje się mylić pojęcie dochodu z przychodem, choć Sąd Okręgowy odwołał się w uzasadnieniu do definicji przychodu w rozumieniu ustawy podatkowej. Składane przez odwołującego się dokumenty w toku postępowania apelacyjnego (k.57-62) nie podważają prawidłowości zaskarżonej decyzji i tym samym wydanego wyroku Sądu Okręgowego.

Skoro bowiem odwołujący się nie rozliczał z podatku dochodowego w okresach objętych zaskarżoną decyzją w formie karty podatkowej, a jednocześnie uzyskiwał miesięczne przychody z prowadzonej działalności w wysokości przekraczającej 50 % kwoty najniższej emerytury (prawidłowe ustalenia Sądu i organu rentowego w tym zakresie) to ciążył na nim obowiązek opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 385 k.p.c. apelacja podlegała oddaleniu.

O kosztach pełnomocnika z urzędu orzeczono na podstawie z § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 i § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 z zm.).